

РЕЗЮМЕТА

**на научните трудове и публикации на
доц. Цветко Евгениев Цветков, доктор
за участие в обявления от НСА „В. Левски” конкурс за професор,
по професионално направление 7.6. Спорт, специалност
„Мениджмънт на спорта” за нуждите на катедра „Мениджмънт и
история на спорта”, обявен в ДВ бр. 51, от 20 юни 2014 г.
стр. 140, т. 47**

**I. Дисертация – доктор. Проблеми на планирането в системата на
детско-юношеския спорт и пътища за усъвършенстването му.
Автореферат, София, 1980 г.**

II. Монографски трудове

**1. Цветко Цветков, Бизнес комуникации, София, БПС
„Авангард”, 2013 г.**

Идеята за написването на тази монография е пряко свързана с конкретната ми дейност като преподавател по Мениджмънт на спорта. С включването в учебният план на НСА „В. Левски”, различни свободно избираеми дисциплини, наред с изискванията към тяхното съдържание, съобразяване с желанията на студентите се появи и необходимостта от специализирана литература по предлаганите теми. Същевременно и действията на факултетните ръководства бяха напълно адекватни и те препоръчаха на преподавателите да разработят учебници, учебни помагала, ръководства и други материали за всяка една от изучаваните свободно избираеми дисциплини.

Монографията „Бизнес комуникации” има за цел да повиши ефективността в комуникациите – в говоренето, в писането, в презентирането, в подготовката и участието в интервюта, във

фирмената култура и бизнес етиката. Именно в изпълнение на тази цел, тя има и съответната структура.

В първите четири части са разгледани въпросите на комуникацията. В останалите три части вниманието е отделено основно на съвременните средства за комуникация.

Книгата е предназначена преди всичко за студентите от НСА „В. Левски”, изучаващи специалността „Мениджмънт на спорта”, за настоящи и бъдещи специалисти във всички Факултети на Академията, както и за по-широк кръг читатели.

Естествено, че темата за бизнес комуникациите не се изчерпва с тази монография и тя се нуждае от редица допълнения. Според нас, първото е разработване на практическа част, където с повече примери (и то в областта на спорта), тестове, казуси и делови ситуации, се доближим до реалната страна на деловите отношения.

Такова учебно помагало, вече е заявено в издателско-печатна база на НСА „В. Левски” и се надяваме, че с това ще изпълним обещанието си дадено в заключението на този монографичен труд.

2. Цветко Цветков, Детско юношеския спорт в България. Управление и перспективи. София БПС „Авангард”, 2014

Представената монография има дълга предистория. От чисто научна страна тя започва с избора на тема за докторския труд на автора, през 70-те години на миналия век. Продължава с първата му разработка за управлението на детско-юношеския спорт в бившия Съветски съюз и други страни в Европа и света; преминава през подготовка на учебни планове, програми и учебни помагала по управление на спорта, за учениците от спортните училища; свързана е с работата му като гост-преподавател в Частното училище по Мениджмънт на спорта и туризма; за да завърши в по-ново време с едно конкретно изследване за състоянието на системата за детско-юношески спорт у нас.

Основните цели, които авторът си поставя при написването на тази книга са следните:

- да се предоставят на читателите теоретични познания и практически опит в областта на управлението и организациите; теория на системата и същността на организационно-управленските структура;

- да се проследи историческата динамика в развитието на системата за физическо възпитание и спорт и системата за детско-юношески спорт;

- на базата, на конкретното социологическо изследване се представи състоянието на детско-юношеския спорт, в настоящия момент;

- да се направи реална оценка за развитието на СДЮС като се отчете, че тя е в основата на системата за олимпийска подготовка, в основата за откриване, подбор, развитие и усъвършенстване на спортните таланти.

Монографията подлежи на развитие и затова в заключението авторът се обръща към читателите за мнение, бележки и предложения за „дописване” на този труд, търси съдействие и се надява да завърши до край предвидените изследвания и на тази база се утвърди и започне да функционира една работеща обновена силна система за детско-юношески спорт в страната.

III. Статии в лицензирани списания

III.1. Самостоятелни

1. Цветков, Ц. Методи на управление в спорта (теоретико-методическа постановка), сп. Спорт и наука, 1995 г., бр.1.

Теоретичното изясняване на проблема цели да се разгледат само някои от въпросите за същността, изискванията и видовете методи на управление в социалното управление и на тази база методите на управление на спорта.

Последователно в статията са разгледани темите за същността, генезиса и определение на понятието метод на управление. Приема се, че в него се влага съдържание на начин, подход за теоретично изследване или за практическо прилагане на нещо. По същество методите на управление са такава основна категория в теорията на управлението, която се отнася до неговото съдържание и се разкрива от интеграцията на всички основни функции на управление.

Особено внимание е отделено на връзката на методите със закономерностите, целите и принципите на управление, което е позволило на автора да открие и основните изисквания към тях, а именно: научност; единство на използваните методи; разнообразие; системно използване; непрекъснато развитие и усъвършенстване на методите на управление.

Всичко това предполага и определена степен на специални знания на хората, които ще ги използват. В частност това са и ръководителите, специалистите, на мениджърите, на всички нива в системата на физическото възпитание и спорта.

2. Цветков. Ц. Управленски аспекти за ефективно провеждане на съвещания. Годишна научна конференция НСА „В. Левски”, първи том, 1995 г.

Демокрацията на управлението в отделни структури и промяна в социалните ценности предостави възможност на по-широк кръг хора да участва в управленските процеси. Тези промени увеличиха и броя на съвещанията, без това да се отразява на тяхното качествено провеждане.

В настоящата статия са посочени основните причини за допусканите причини при провеждането на съвещания (в това число и в спортните структури), елементите на съвещанието, изисквания към водещия и участниците.

В края е приложена и примерна оценъчна скала за определяне ефективността на съвещанията. С подобна оценка би се преодоляла липсата на ефективност, невъзможността за „случайни“ заключения, както и създаването на интриги.

3. Цветков, Ц. Деловите съвещания като елемент на груповата работа и стила на управление. Годишна научна конференция на НСА, 23 май, 1996 г.

В социалната сфера, съвещанията са интегрална част от всяка мениджърска дейност. Именно поради това в управленската теория и практика се приема, че груповата теория и практика се приема, че груповата работа е в основата на всеки успех.

Авторът си поставя за цел да характеризира някои от основните стилове в работата на ръководителите, което му позволява да направи извода, че колкото и добри да са съвременните ръководители (в т.ч. и в спорта), те не могат да бъдат компетентни във всички функции и проблеми на управлението. От своя страна това налага делегиране на властта и организацията на съвместните форми на управленска дейност. И тъй като такава форма представляват съвещанията, той се спира на тяхната класификация и провеждане.

Основният извод който се налага от публикацията е от цитираната мисъл на Наполеон: „Армия от зайци, предвождани от лъв, е по-добра от армия от лъвов, предвождани от заек”.

4. Цветков, Ц. Планирането в спорта при новите икономически условия. Сп. Спорт и наука”, бр. 2, 1996 г.

На базата на общотеоретичните особености и същност на планирането авторът синтезира и основните принципи на планирането в спорта. Същевременно с това той се спира и на цялостната технология при тази управленска функция, която включва следните процедури: определяне за всеки планов период на научно обосновани цели; изучаване състоянието на работата в различните звена; анализиране на постиженията и слабостите; обвързване на целите и задачите с необходимите дейности; избор на подходяща структура на плана; осигуряване на плана с необходимите материални и финансови ресурси; обсъждане и приемане на плана; регулиране, координация, контрол и отчет за изпълнение на плана.

В края на публикацията е разработена и предложена, с цел усъвършенстване на планирането в системата на физическото възпитание и спорта, комплексна система за перспективно и текущо планиране в спортните формирования.

5.* Цветков, Ц. Олимпизмът – традиции и тенденции. Конгрес з спорт и физично воспитание на Република Македония 17-11 октомври, 1997 г.

В публикацията са разгледани въпросите на олимпизма и неговите основни аспекти като израз на високите човешки идеали. Именно по този начин той се трансформира в активен елемент на съвременната икономика и политическа реалност.

Авторът, достига до извода, че за едно динамично развитие на олимпийското движение е необходимо непрекъснато

усъвършенстване и обективно представяне на всички тенденции и проблеми, които го съпътстват.

6.* Цветков Ц. Значение и характеристика на планирането в спорта при съвременните икономически условия. Първи конгрес за спорт и физическо възпитание в Р. Македония, 17, 18.X.1997 г. гр. Скопие, Р. Македония

Настоящата публикация е една от първите след демократичните промени в България и изграждането на нови спортни структури. Тя идва в отговор от необходимостта за промяна в принципите и подходите на управленските функции, в период на въвеждане пазарните основи в икономиката на страната.

Авторът се спира конкретно на планирането като водеща функция и в спортните формирания, на видовете планове, същността на планирането и основни принципи. Специално внимание отделя на полагащите се изисквания (породени от промените) за съобразяване със социалния маркетинг, свободното договаряне, формирането на цените на спортните услуги, въвеждането на икономическите регулатори.

7. Цветков, Ц. Аспекти на социалното прогнозиране и спортна прогностика. Сб. „Личност, мотивация, спорт” т.4, 1988 год.

Статията е насочена към проблемите на прогнозирането като управленска функция. Авторът се спира последователно на обекта, предмета и различните направления на социалната прогностика.

Основно място е отделено на връзката между прогноза, план, програма и изпълнение, както и различните становища за принципите на планиране.

Публикацията може да се приеме като наръчник за технологията на прогнозиране, основните етапи и методи на социалното прогнозиране.

8. Цветков, Ц. Спортният деятел – уважавана и заслужила личност в обществото. Национална конференция по въпросите на спортния деятел. София, 2003 г.

В докладът автора се спира последователно на дефиницията за спортния деятел, основните качества които притежава, мястото му в обществено-политическото развитие на страната и отношението към този безценен капитал от личности в днешно време.

Проведеното мащабно проучване, позволява да се даде отговор на редица въпроси за мястото и ролята на спортните дейтели. Всичко това, заедно с повдигнатите въпроси по време на дискусиата на доклада оформят и обръщение – призив към представителите на държавните и обществените органи и организации в страната.

9. Цветков, Ц. Характеристика на системата за детско-юношески спорт в Р. България – настояще и перспективи. Пети международен научен конгрес „Спорт, стрес, адаптация”, II част, 2010 г.

Основна цел, която си поставя авторът с представената публикация е разкриване състоянието на системата за детско-юношески спорт от нейното създаване до днес. Приел вече тази базисна основа, той предлага един съвременен подход (отговарящ на изискванията на обществото, европейската и световна практика) за изграждане, стабилизиране и усъвършенстване на системата за подготовка на децата и юношите спортисти.

10*. Цветков, Ц. Същност и развитие на управленските отношения във физическото възпитание и спорта. International Jurnal of Scientific and Professional Issues in Physical Education and Sport, vol. 3, 1/2013.

Авторът анализира принципите на финансиране в спорта. Той прави сравнителен анализ на финансовите средства за спорта, на страните от Европейския съюз с тези в България.

Констатациите дават възможност на автора да препоръча прилагането на определени действия за подобряване финансирането на спорта и предизвиква дискусия за това направление в спорта.

11. Цветков, Ц. Основни проблеми в управлението на системата за физическо възпитание и спорт в Р. България. Сп. Спорт и наука, бр. 5, 2013 г.

Изборът на тема, за това изследване, е провокиран преди всичко от поредните промени в управлението на физическото възпитание и спорта след парламентарните избори през 2013 г.

В публикацията се разглежда историческата динамика на системата за физическо възпитание и спорт от нейното създаване до наши дни. Маркирани са и основните периоди и събития които ги характеризират:

- Създаването през 1923 г. на БОК (Български олимпийски комитет) и БНСФ (Българска национална спортна федерация);
- 1931 г., създаване на първия закон за спорта в България;
- Създаване на ВКФС (Върховен комитет за физическа култура и спорт), 1949 г.;
- Закриване на ВКФС и създаване на БСФС (Български съюз за физическа култура и спорт), 1958 г.;
- Промените в управлението на системата от 1992 до 2013 год.

Особено място в статията е отделено на причините за слабостите в СФВС, както и възможните подходи за тяхното преодоляване.

12. Цветков, Ц. За същността на презентацията като част от вербалната комуникация. Списание Спорт и наука, бр. 5, 2013 г.

Идеята за написването на тази статия е продиктувана от няколко страни: на първо място да се даде повече информация на студентите от НСА „В. Левски”, изучаващи дисциплината „Бизнес комуникации”; от втора страна в помощ на участниците в научни конференции и на студентите защитаващи курсови и дипломни работи; и на последно място за студентите от новата за Академията специалност „Спортен коментатор”, за тяхната цялостна подготовка.

Публикацията има преди всичко теоретичен характер, но в нея се постаряхме наред с опита на теоретиците да споделим и опита на спортните специалисти, както и да предложим редица примери от спортната практика.

13*. Цветков, Ц. Особенности на интервью за работа при спортивно-педагогическите кадри. Сборник доклади от 17^{-ти} симпозиум за спорт и физическо образование на младите 20 и 21 септември, 2013 г. гр. Охрид, Р. Македония

В настоящото съобщение, разглеждаме накратко особеностите при провеждането на интервюта за работа на спортивно-педагогически кадри. Подборът на такива специалисти е от изключителна важност за всяка една организация (училище, клуб, федерация, съюз и др.), което изисква специализирана подготовка на мениджърите по управление на човешките ресурси. От друга страна кандидатите за работа се нуждаят от допълнителна информация, подготовка, комуникативни умения, за да бъде успешно представянето им. От тук произлиза и основната цел на съобщението – кандидатите за работа да бъдат запознати с видовете интервюта; методите, които се прилагат, както и с класификацията и примери за видове въпроси, които задават интервюиращите.

14*. Цветков, Ц. Мотивиращи фактори за учителите и директорите в спортните училища на Р. България. 17^{ти} симпозиум за спорт и физическо образование на младите 20 и 21 септември, 2013 г. гр. Охрид, Р. Македония

Мотивацията е труден и сложен за изследване проблем, защото съчетава в себе си редица мултидисциплинарни характеристики. Тяхното познаване, позволява чрез мениджмънта да се постигнат целите на организацията, посредством усилията на други хора, които трябва да се мотивират.

Човешкият ресурс в спортното училище е педагогическия персонал (учители и директори), които са личности с определено равнище на образователен и професионално-педагогически статус. Именно тези техни качества и преди всичко интензивната им мотивация за професионална работа са обект на настоящото съобщение.

15*. Цветков, Ц. Тройното ПИ като управленска технология за повишаване мотивационния потенциал на спортно-педагогическите кадри. Научна конференция РУ, СУ`20013 г.

В настоящото съобщение се разглежда съвсем накратко технологията на „Тройното ПИ” – метод обединяващ в себе си трите компонента: позитивиране, похвала и стимулиращ самочувствието на хората, което се формира в условията на колективни труд.

Съобщението има преди всичко теоретичен характер и основна цел – как да бъде повишено желанието за работа сред спортно-педагогическите кадри, без коментиране на отделни странични фактори. Контингентът изследвани лица, включва преди всичко учители по различни видове спорт. На базата на направените изследвания и теоретични постановки по проблема са изведени и някои конкретни правила на технологията „Тройното ПИ”. Според

нас, с успех те могат да се прилагат във всички сфери на колективния труд, в това число и спортната.

16*. Цветков, Ц. Инвестиции в човешкия капитал в спорта и тяхната възвращаемост. Сборник доклади от научна конференция на факултета по спорт към университета в Белград, Р. Сърбия, 11, 12 декември, 2013 г.

Настоящата статия разглежда проблемите на човешките ресурси в спортните организации и предвиждането на тяхната възвращаемост. Докладът описва ситуацията в българската система за физическо възпитание и спорт, като се прави сравнение с чуждия опит и литературните сведения. Резултатите показват подценяването на инвестициите в човешките ресурси в спортните организации, като разкриват, че по-голямата част от изследваните организации не намират за необходимо да реализират подобна политика. В същото време се разкрива, че внедряването на нови, по-ефективни технологии и методологии не може да бъде реализирано без подобряването на квалификацията на служителите.

Приемаме, че тази публикации е само началото на поредица от изследвания и материали, които предстои да подготвим в сферата и управлението на човешките ресурси. Естествено, че ориентацията не ще бъде вече изцяло в системата на физическото възпитание и спорта.

III. Статии в лицензирани списания

III.2. В съавторство

1. Цветков, Ц., Б. Цолов. За целите и задачите на рекламата и приложението им в спорта, сб. Спорт, общество, образование. т. 4. Втора част. С., 1998 г.

Настоящата публикация е една от първите в сферата на спорта, в която се разглеждат въпросите за същността, целите и задачите на рекламата и приложението им в спорта. Авторите отчитат, че по редица обективни причини (централизирано и административно разпределение на производствената продукция, липса на пазарни механизми) в страните от Източна Европа и в частност Р. България, състоянието на рекламата е на изключително ниско ниво. Именно това ги провокира да проведат едно мащабно изследване със студенти от НБУ, специалности „Икономика и спортен мениджмънт“; „Икономика и бизнес реклама“ и ученици от Професионалното частно училище по мениджмънт на спорта и туризма по въпросите на принципите, целите и задачите на рекламата.

Получените резултати и техният анализ дават право да се направят редица изводи за целите и задачите на рекламата. А изцяло насочени към спорта са резултатите от изследването с приложение на чеклиста на Ръсел Коли.

2. Цветков, Ц., Г. Христова. Социално-икономически аспекти на спорта за всички в Р. България. Сб. „Спорт, общество, образование“ том. 4, втора част, С. 1998 г.

Водеща задача на спорта за всички е повсеместното обхващане на населението в страната, в специфични и разнообразни форми на въздействие върху неговата физическа дееспособност. Крайният резултат и ефективността от реализирането на тази задача обуславя редица социални и икономически измерени. С цел

характеризирането на тези два базисни ефекта в системата „Спорт за всички” бе и осъществено от нас изследване.

Анализът на получените резултати ни дава право да обобщим, че въпреки всички трудности при новата социално-икономическа ситуация в страната, нашето общество е узряло да осъзнае огромната полза от физическата активност и спорта за благополучието на всички в здравен, икономически и социален аспект.

3. Цветков, Ц., Г. Христова. Спортът и присъединяването на България към Европейския съюз. „Спорт и олимпизъм”, бр. 7, 2000 г.

Конкретен повод за написване на статията е официалната покана за начало на преговорите, за присъединяване на България към Европейския съюз – 10.12.1999 г. Общественото мнение, в това число и на спортните среди, че това е второто по значимост събитие в България през този век, след обявяването и за независима държава.

Авторите си поставят за цел да разгледат последователно процедурите свързани с:

- как се става член на Европейския съюз.
- какво включва присъединяването на България в Европейския съюз.
- области на съгласуване на българското законодателство с правото на Европейския съюз.

Несъмнено най-силната част на публикацията е мястото на спорта в определените 31 присъединителни теми, обективизиращи 31 раздела на Декларацията на Европейския съюз. Категорично е мнението на авторите, че докато с приемането на Законът за физическото възпитание на българската младеж от 1931 г. сме изпреварили редица страни в ЕС, то във всичко останало свързано с

европейския модел на спорта ни очаква дълго и продължително догонване.

4*. Цветков, Ц., Б. Цолов, Г. Христова. Парадигмите на Николо Макиавели и съвременните измерения на социалното управление. Международен симпозиум, гр. Ниш, Р. Югославия, 1998 г.

Написването на статията е продиктувано от книгата на Макиавели „Владетелят”. Авторите си поставят за цел да представят по-отблизо личността и творчеството на Николо Макиавели, една велика личност на Италия от времето на Ренесанса. И по-конкретно те са провокирани от неговите схващания, идеи и дейности които с годините намират приложение в съвременните теории на управлението.

Една от тези идеи авторите използват за да проведат анкетно проучване със студенти от НСА „В. Левски” специалност „Спортен мениджмънт”. Въпросите са формулирани изцяло от трудовете на Макиавели и по своята същност представляват сентенция, правило, съвет за всеки уважаващ себе си мениджър.

Резултатите показват недвусмислено, че хората могат да бъдат манипулирани в техните взаимоотношения, да бъдат водени от добрите думи, а не управлявани със страх.

5*. Цолов, Б., Цв. Цветков. Някои проблеми в обучението по футбол в българските висши училища. Международен симпозиум, гр. Ниш, Р. Югославия, 1998 г.

Целта на изследването е, да се разкрият някои организационно управленски проблеми на учебния процес по футбол в българските висши училища. Като основни методи авторите използват експертизата и социологическото изследване със 138

студенти от три висши училища в гр. София, участващи в заниманията по футбол.

Анализът на получените резултати дава възможност да се коригират някои пропуски в преподаването на този спорт във висшите училища. А именно: увеличаване обемът на часовете по футбол в задължителната форма на обучения; подобряване материалната база, учебните програми и повишаване квалификацията на преподавателите по този, както и другите изучавани спортове в университетите.

6*. Цветков, Ц., Б. Цолов. Социалната политика в спорта. Списание Физичка култура, гр. Скопие, Р. Македония, бр. 1-2, 1998 г.

В статията се анализират политическите, икономическите и демографските промени в България след 1989 г. и тяхното влияние върху функционирането на системата за спорта.

Авторите си поставят за цел да направят характеристика на социалната политика в областта на спорта и на тази основа да установят някои значими проблеми относно провеждането и в България. В тази връзка са цитирани различни автори, относно техните виждания за пълна и точна характеристика на социалната политика. Именно и това им е помогнало да формулират своя дефиниция за социалната политика, както и да формулират, на базата на конкретно изследване с управленски спортни кадри, няколко основни типа социални проблеми в спорта.

7. Цолов, Б., Цв. Цветков. Планиране на рекламната кампания в спортните услуги. Сб. „Личност, мотивация, спорт”, т. 5, 2000 г.

Рекламата има за цел да стимулира потребителското търсене чрез създаване и поддържане на положителна представа и положително отношение към постиженията в областта на спортните

услуги, и върху тази основа да съдейства за продажбата на съответната продукция. На преден план излиза умението за правилно планиране и провеждане на рекламна кампания. Планирането и провеждането на рекламната дейност е предпоставка за ефективно решаване на целта и задачите поставени пред рекламата.

В тази връзка си поставихме приложната цел да открием и характеризираме основните етапи при планирането на рекламната кампания на формиранията за спортни услуги.

8*. Цветков, Ц., Б. Цолов, Б. Димитров. Активности и критерии за оценяване на трудът на наставникът по физическо образование. Сп. Физичка култура, гр. Скопие, Р. Македония, бр. 1-2, 2001 г.

Идеята на авторите е да експериментират въвеждането на критерии за оценяване труда на учителя по физическо възпитание. Основните задачи, които си поставят са следните:

- проучване на литература относно темата на отделните часове;
- отчитане възможностите на децата, спрямо поставените задачи за съответния час;
- по време на учебната година се проучат интересите на децата, относно часовете „Спорт по избор”;

Проведените изследвания позволяват да се направят и редица препоръки като по-важните са: да бъдат отпуснати допълнителни средства за финансиране на учители, които работят в спортни секции; своевременно да бъде доставена в училищата литература по въпросите на методиката и формите на обучение; въвеждане на критерии, конкретизирани със съответни фактори за оценяване на преподавателите по физическо възпитание.

9. Цолов, Б., Ц. Цветков, Д. Дашева. Мотивация на студентите от бакалавърската степен на НСА за изучаване на специалността „Спортен мениджмънт”. Сб. „Личност, мотивация, спорт” т.6, 2001 г.

Промените, които настъпиха в системата на спорта у нас през последните десетина години, поставиха нови, по-високи изисквания пред управленските кадри. В тази връзка една от най-важните задачи на националната спортна система е подготовката и преквалификацията на спортните кадри за условията на въвеждащата се пазарна икономика. Причината за това е съвсем понятна – успехът на реформата в спорта в най-голяма степен зависи от подготовката и квалификацията на хората, които управляват този процес.

Целта на настоящата разработка бе да изследваме мотивите на студентите от бакалавърската степен за изучаване на специалността „Спортен мениджмънт”. Анализът на резултатите от проведеното анкетно проучване, както и допълнителните разговори със студентите специалисти по Спортен мениджмънт доведоха до редица изводи и препоръки за усъвършенстване обучението по тази специалност.

10. Цолов, Б., Цв. Цветков. Мотиви на студентите от Магистърската степен в НСА за изучаване на специалността „Спортен мениджмънт”. Сб. „Личност, мотивация, спорт”, т. 2, 2002 г.

Целта, която си поставихме с настоящото съобщение, бе да изследваме мотивите на студентите от магистърската степен в НСА за изучаване на специалността „Спортен мениджмънт”, както и техните виждания относно възможностите им за реализация като спортни мениджъри. Освен това искахме да установим има ли съществени различия в мотивацията на студентите от магистърската и бакалавърската степен при изучаването на тази специалност.

11. Цветков, Ц., Б. Трифонова. Критерии и стимулиране на вътрешната мотивация за организационното развитие в системата на образованието, „Управление и устойчиво развитие” ЛТУ, бр. 1-2, 2004 г.

Всеки човек в една организация се стреми към съзидателна дейност воден от вътрешната си мотивация. Вследствие настъпилите промени през последните години в системата на образованието не може да се говори за организационна стабилност в тази сфера. Един от проблемите при осъществяване на промяната е мотивацията на работещите в системата на реализация на самите промени и за дългосрочното инвестиране на ресурси и усилия в името на крайния успех. Като обективни критерии за мотивация могат да се посочат: възможностите на хората при решаване на поставените им задачи да покажат своята компетентност, да задоволят интересите си, да изпитат положителни емоции и да се самоопределят в организацията.

Въз основа анализа на проведеното изследване сред преподаватели от средния курс на обучение се установява, че това са водещи критерии относно вътрешната мотивация за организационно развитие, но на практика те се прилагат не винаги и не навсякъде.

12. Цветков, Ц., Б. Трифонова. Качества на спортния мениджър. III-ти конгрес „Спорт, стрес, адаптация”, част II, 2004 г.

Човешките дейности са различни, а оттам са различни и качествата нужни за тяхното осъществяване. Разглеждайки самата дейност и нейните функции, могат да се определят най-необходимите качества за успешното ѝ реализиране. В нашия случай ние тръгваме от основните функции на управленската дейност, за да посочим нужните качества на спортния мениджър.

Целта на настоящото изследване е, на базата на теоретично проучване на различния набор от качества при действащи мениджъри и конкретно изследване сред спортни педагози от училищата в гр.

София, сравнени с подобно изследване при студентите по спортен мениджмънт в НСА „В. Левски”, да предложим списък от качества, необходими за спортния мениджър при осъществяване на неговата дейност.

13. Цветков, Ц., Хр. Гадзояс. Физическо развитие и адаптиране на детския организъм към съвременния начин на живот посредством футболната игра. Управление и устойчиво развитие, ЛТУ, бр. 1-2, София, 2004 г.

Сегашното равнище на физическото развитие, физическата дееспособност и здравословното състояние на учениците не е задоволително. Негативно влияят различните генетични, екологични и социално-психологически фактори. За да се превъзмогнат отрицателните тенденции е необходимо нов подход в учебния процес, дори реструктуриране. А това значи, да се оптимизира учебния процес по физическо възпитание, да се повиши двигателната култура и физическата дееспособност на учениците. Да се работи ежедневно, целенасочено и системно в часовете по физическо възпитание и извън урочните форми. В подкрепа на казаното до тук си поставихме за цел да използваме футболната игра като средство за физическо развитие и функционално двигателно усъвършенстване на подрастващите.

14. Цветков, Ц., Христос Гадзояс. За методите на прогнозиране и възможностите за приложение на „Мозъчна атака” в спортната практика. III-ти конгрес „Спорт, стрес, адаптация”, част II, 2004г.

Целта на настоящото изследване е, да разгледаме един от най-приложимите методи за прогнозиране „Мозъчна атака”, сред специалисти по футбол. Този метод приложихме както при разработване на програма за развитието на футбола в гръцките училища, така и при изясняване на някои страни на предложения за

апробация в практиката Модел за начално обучение по футбол в гръцките училища.

Възможностите за реализацията на модела се съдържат в следните дадености: потребностите и интересите към футбола сред гръцките ученици; познаване и отчитане на водещите фактори за развитие на този спорт; традициите и успехите в този спорт в Р. Гърция; процесите на евроинтеграция и конвергенция на културните ценности и постижения.

15. Цветков, Ц., Л. Спасов. Основни теории, принципи и методи на екологичния мениджмънт. Сп. „Спорт и наука”, бр.3, 2010 г.

Настоящата разработка има предимно теоретична насоченост. Тя е част от индивидуалната работа, на водещите специалност преподаватели с техните студенти, и то по избрани от тях области и теми. В случая е да бъде разкрита връзката на екологичния с общофирмения мениджмънт.

Организирането на система за управление на околната среда (СУОС) изисква изграждането на организационна структура на системата, включваща организационни звена, функции и компетенции, кадрово обезпечаване, както и нейното интегриране с други управленски функции. И тъй като темата за екологичния мениджмънт е пряко свързана и със спорта ние се надяваме, че следващите ни изследвания ще бъдат в тясна връзка с приложението на екологичния мениджмънт в различните форми, структури и направления в спорта.

16. Цветков, Ц., Ив. Славчев. Съвременни средства за бизнес комуникации. VI конгрес „Спорт, стрес, адаптация” II^{ра} част, 17-19 май 2012 г.

Настоящата статия разглежда съвременните средства за комуникация чрез интернет и тяхното място в бизнес комуникацията

и в спорта. Анализирани са различни типове средства за междуличностна, групова и масова комуникация чрез глобалната мрежа. Определени са положителните и отрицателните им черти. Като основни са посочени ниската цена и възможността за предоставяне на информация в разнообразен вид.

17. Китановска, Т., Цв. Цветков. Организационно-управленска структура на системата за физическо възпитание и спорт в Р. Македония. Сп.”Спорт и наука”, бр. 5, 2013 г.

Целта на публикацията ни е да представим организационно-управленската структура на системата за физическо възпитание и спорт в Р. Македония и по-конкретно:

- да анализираме спортните организации – обществени, общественно-частни и организации със специален статут;
- установим състоянието на спорта и физическото възпитание в най-важните сегменти от системата;
- предложим възможности за усъвършенстване на някои страни от системата.

Според нас е необходимо по-голяма гъвкавост и адаптивност в структурите на управленската система. Спортната социализация трябва да бъде по-съвременна, законово установена и насочена към всеки един гражданин в нашето общество.

18. Цветков, Ц., Т. Китановска, Л. Чакареска. Управление на спортните дейности във висшите училища. Втора научна конференция на УНСС, 2013 г.

Целта на настоящият труд е да се направи анализ на текущото състояние за управление на спортните дейности в държавните и частни университети в Р. Македония. Във време, когато е засилено вниманието на обществеността към поставените въпроси и проблеми, в светлината на желанието на македонския народ да се пробуди към Европейския съюз, е необходимо да се отговори на всички поставени

критерии. В това число е и задължително в сферата на образованието да се разработи концепция за повсеместно въвеждане на спорта във висшите училища.

19*. Цветков, Ц., Ив. Славчев. Изследване опыта на субекти в мениджмънта на събития, както от общ характер, така и състезания по лека атлетика. Научна конференция Русенски университет „Ангел Кънчев”, 2013 г.

Статията разкрива резултатите от изследването анализиращо и сравняващо мнението на 97 международни и български представители на компании за мениджмънт на събития, разделени в три групи според brutния вътрешен продукт по номинал на глава от населението (БВПН).

Изследвани са факторите, които те считат за основни при успешното провеждане на събития, както и най-рисковите взаимоотношения с ключови групи хора. Изследването разкрива някои основни разлики между българския опит и този на страните с по-висок и по-нисък БВПН. На тази основа са формулирани предложения за практиката.

20*. Цветков, Ц., Ив. Славчев. Изследване на някои аспекти на мениджмънта на състезания по лека атлетика. Сборник доклади от научна конференция на факултета по спорт към Университета в Белград, Р. Сърбия, 2013 г.

Анализирано е мнението на 17 представители на национални федерации по лека атлетика, относно 16 фактора при провеждането на състезания по лека атлетика. В резултатите се разкриват като най-важни за развитието на човешките ресурси практическят опит и участието като доброволци. Най-важни в процеса на организация са достъпността и съоръженията, а най-голям риск носят взаимодействията с правителството и местната власт.

IV. Учебници, учебни пособия

1. Цветков, Ц. Б. Цолов. Ръководство за семинарни упражнения по управление на спорта. изд. „БИНС”, София, 2002 г.

Книгата Ръководство за семинарни упражнения по управление на спорта, е разработена на базата на учебните програми по тази дисциплина и е предназначена както за редовните и задочни студенти бакалавърска степен, така и за специалистите по спорен мениджмънт, магистрите и широкия кръг читатели интересувани се от проблемите на управлението и управлението на спорта.

В ръководството са включени девет теми съобразно тематичните планове по дисциплината управление на спорта. Съдържанието на всяка една включва: ключови думи и понятия; необходими знания; тест за самооценка, съставен от десет въпроса и сценарии за практическа задача. По този начин на студентите се дават най-необходимите теоретико-практически знания по най-важните въпроси, свързани с бъдещата им дейност, в системата на физическото възпитание и спорта.

В края на учебното помагало са представени 13 приложения, свързани с най-важните документи, наредби, устави, договори и др. приложими в спортното движение.

2. Калайков, Й., Цв. Цветков, Т. Янчева, Л. Петкова, Пл. Кръстев, Н. Великов. Управление на спорта в условията на пазарната икономика. Учебник за спортните училища, изд. „Тилия”, С., 1999 г.

Идеята за този учебник е провокирана от необходимостта за специализация на учениците от спортните училища. Тя идва от преподавателите в катедра „История и управление на спорта” и изцяло е подкрепена от председателя на ЦС на БСФС, Г. Христов.

Учебникът е структуриран в две части съобразно учебните програми на спортните училища. В първата част са включени модулите: принципи на управление; спортът в пазарното общество; социална психология и международни отношения; финансиране на елитния спорт в България. Във втората част са модулите: основи на спортния мениджмънт; маркетинг в спорта; количествени методи в маркетинговите изследвания; икономика и дефиниции; икономика на спорта; право и правни отношения в спорта.

Наред с представеният теоретичен материал по всяка една от темите, в учебника широко са застъпени практически занимания и в двете части са разработени тестове, казуси и делови ситуации, които дават възможност на учениците както за реална самооценка на своята подготовка, така и да вземат решения, предлагат свои виждания за редица проблеми в областта на физическото възпитание и спорта.

3. Цветков, Цв., Б. Цолов. Сборник нормативни документи в системата на физическото възпитание и спорта в Република България. София, 2004 г. 3Ц „Авангард”

Настоящият сборник идва да запълни една празнина от липсата на закони, правилници, наредби и всички останали документи, свързани с развитието на физическото възпитание, спорта и туризма. Тази необходимост се засили изключително много през последните години с въвеждането на бакалавърската и магистърската степен – спортен мениджмънт дисциплините; документи за спорта в България и документи за спорта в Европа.

В сборника са включени на първо място Закона за физическо възпитание и спорт, приет м. юли 1996 г. Започваме с него, защото трябва да изясним, че това е третият закон за спорта у нас, като първият от 1931 г. показва отношението на държавата относно мястото на спорта в живота на българската младеж. Всъщност това е едва седмият закон за спорта в Европа и света.

По хронология в сборника по-нататък са представени правилници, наредби, свързани със спортно-материалната база и финансиране, медицинско осигуряване на спортни и туристически прояви, изисквания за прием в спортни училища.

Убедени сме в необходимостта от учебното помагало, като същевременно сме длъжни периодично да актуализираме с новоизлезли нормативни документи.